

Cu toate că anii au trecut și multe s-au întâmplat în aceste locuri, cocioaba lui Rusalin a rămas neschimbată. Streiul curgea chiar prin spatele grădinii lui, iar în vremea aceea grădina părea părăsită, din cauza mușuroaielor de cârțiță. Când eram mic nu auzisem de cârțiță. Acest mic mamifer, orb din naștere, care trăiește întreaga viață în subteran era numit prin partea locului cățelul pământului. Când se făcea ora de culcare, mama ne spunea, în glumă, că trebuie să ne băgăm în așternut ca să ascultăm cum latră cățelul pământului. Dar nu am auzit vreun lătrat în timp ce dormeam. M-am lămurit când am mai crescut că mama folosea doar o expresie populară, care se referea la faptul că trebuia să ne culcăm și să încetăm să mai facem gălăgie. Nu înțelegeam de ce i se spunea cățel. Deoarece nu am auzit niciodată vreun lătrat pe sub straturile cu ceapă. Dar m-am lămurit într-o zi în care mama s-a așezat la pândă. Stătea nemișcată în straturi și când m-am apropiat de ea mi-a făcut semn să tac, arătându-mi un mușuroi proaspăt, la care cineva încă lucra de zor. Știam că în ultimul timp aceste ființe făcuseră ravagii în grădina de legume a mamei mele, zădărnindu-i munca din primăvara aceea. Am tăcut, așa cum îmi ceruse ea. Am văzut cum un botișor râma în mijlocul mușuroiului, dar momentul a fost foarte scurt, fiind întrerupt de o bufnitură puternică. Mama împlântase sapa în mușuroi. În același moment cățelul pământului, de mărimea unui șobolan, a țâșnit afară din galerie. Se zbătea și scotea un lătrat asemănător lătratului unui cățeluș. Doar că era mult mai intens și avea o tonalitate mai ascutită. S-a întins în țărână, dându-și ultima suflare.

- Mamă, de ce îi spune cățelul pământului? am întrebat-o în timp ce am întors vietatea moartă cu piciorușele în sus, constatând că blana sa brună era foarte fină.

- Pentru că păzește pământul, mănâncă furnicile și larvele din interiorul lui. Numai că strică și straturile cu legume.

Citindu-mi în ochi un mic reproș, mama a încercat să se scuze:

- Uneori, în viață, faci și ceea ce nu dorești să faci. Este lupta pentru supraviețuire – a mai adăugat ea. De multă vreme îmi strică grădina și nu mai am nici o soluție. Acum, că el nu mai e, restul familiei va pleca. Ia acum cățelul mort și îngroapă-l în spatele ogrăzii.

Mi-am amintit de grădina lui Rusalin, grădina pe care acesta a construit-o chiar pe albia râului, din mușuroaiele de cârțiță. Grădina se vede și acum din drum: înconjurată de sălcii și de piersici. Doar din râul furios, de altădată, nu a mai rămas decât un pui de râu. Cocioaba lui Rusalin era ridicată chiar sub drumul de piatră. La doar câțiva metri distanță. Mi se părea întotdeauna, când treceam pe acolo, că este coborâtă sub drum direct dintr-un film de desene animate. Parcă era transportată lângă albia râului din altă poveste, poate chiar din stepa rusească, de unde omul reușise să dezerteze în plin război mondial.

Ioan Barb, *Dezertorul*